

Återuppta trepartssamtalen

Trepartssamarbete är en viktig del av den nordiska modellen. I de nordiska länderna förekommer trepartssamarbete i olika varianter när avtal skall ingås och EU-direktiv implementeras. På nordisk nivå finns inte sådana mekanismer. Därav följer emellertid inte att trepartssamtal på nordisk nivå inte har någon funktion.

Länge var det regel att arbetsmarknadens parter i Norden årligen mötte arbetsministrarna i Nordiska Ministerrådet för att diskutera aktuella nordiska och EU/EES-relaterade arbetsmarknadsfrågor. Tyvärr fick detta, ungefär vid tidpunkten för utvidgningen av EU 2004, ett abrupt slut när arbetsgivarna i de nordiska länderna under ledning av Svenskt Näringsliv drog sig ur samtalen med motiveringen att de var värdelösa och att det inte finns en nordisk dagordning.

Det är en märklig hållning. Efter utvidgningen av EU 2004 har arbetskraftens rörlighet i Norden och Östersjöregionen fått ökad aktualitet - se bara t.ex. på Vaxholms- och Viking Line-fallen. Här handlar det ju om vilka lagar och avtal som skall tillämpas när arbete utförs av arbetskraft från företag i ett annat EU-land. Frågan skall så småningom avgöras i EG-domstolen, men redan nu står det klart att facket och de flesta av regeringarna i Europa menar att det självklart är de lagar och avtal som gäller i det land där arbetet utförs som skall tillämpas. Om man fick för sig att det är ursprungslandets kollektivavtal och andra regler som skall gälla, skulle det öppna för social dumpning och hota våra kollektivavtalssystem. Det ligger inte i löntagarnas intresse och det bör inte ligga i seriösa företagarers intresse eftersom de bara skulle utsättas för illojal konkurrens.

Ovannämnda exempel visar, att den gemensamma europeiska arbetsmarknaden med övergripande regler bara ökar behovet av samtal på nordisk nivå för att stärka en god

arbetsmarknadspraxis. Ju mer vi kan enas om tolkningar och spelregler, desto större är våra chanser att vinna gehör i hela EU/EES och slå vakt om principer som är grundläggande i den nordiska modellen. Det är bland annat därför det är så viktigt med trepartssamtal.

Fackföreningsrörelsen i Norden har länge samarbetet kring dessa frågor med facken i de baltiska länderna och Polen - med gott resultat. I dag är facken i Östersjöregionen helt överens om tolkningen av de arbetsmarknadsregler som gäller inom EU.

Kort efter utvidgningen 2004 genomfördes en nordisk-baltisk trepartskonferens med NMR/NR, Nordens Fackliga Samorganisation NFS och den danska arbetsgivarföreningen som arrangörer. Många - inte minst NFS - har efterlyst en uppföljande konferens. En sådan konferens skulle öka förståelsen bland arbetsmarknadens parter och regeringarna och myndigheter i hela Östersjöregionen för de problem som är knutna till den fria rörligheten och därmed öka chanserna för lösningar i samförstånd. Detta är viktigt inte minst för att parterna i länderna runt Östersjön ju i grunden alla betraktar den fria rörligheten som något positivt. Den idén skall helst inte förstöras av en oförmåga eller ovilja att försöka lösa konflikter som oundvikligen kommer att dyka upp.

När det snart har förflutit tre år sedan utvidgningen känns det särskilt positivt att det finska ordförandeskapet i NMR bestämt sig

för att genomföra en uppföljande trepartskonferens i september för att diskutera erfarenheterna på våra gemensamma arbetsmarknader efter utvidgningen.

I bästa fall kan konferensen komma att tjäna två syften; att öka förståelsen för arbetsmarknadsproblematiken i Norden och Östersjöregionen och att inspirera till återupptagna trepartssamtal på nordisk nivå.

Fakta om NFS

Nordens Fackliga Samorganisation är en samorganisation för de fackliga centralorganisationerna i Norden.

NFS har 15 medlemsorganisationer med tillsammans över 9 miljoner medlemmar.

NFS's uppgift är att trygga ett nära samarbete mellan de anslutna medlemsorganisationerna. Samarbetet skall främja de fackligt organiserades intresse i vid mening. Därmed avses åtgärder för att skapa full sysselsättning och ekonomisk utveckling, trygghet i anställning och inkomst, förbättrad arbetsmiljö och ökat inflytande över samhällsutvecklingen.

NFS har också till uppgift att söka påverka det nordiska regerings- och parlamentarikersamarbetet i enlighet med medlemsorganisationernas intressen. NFS skall vidare söka koordinera medlemsorganisationernas uppträdande inom internationella fackliga samarbetsorganisationer och -organ.

Av
Tom Saxén
General-
sekreterare i
Nordens Fackliga
Samorganisation
NFS